

Hr Andres Sutt
Energeetika- ja keskkonnaminister

4. mai 2026

ARUPÄRIMINE

Põlevkivivarude salajasest müümisest erafirmale

Lugupeetud rahandusminister

Eesti Energia müüs Uus-Kiviõli kaevandusõigused erafirma Viru Keemia Grupile. Tegemist on vähemalt 30 aasta põlevkivivaruga. Seejuures ei teavitatud tehingu plaanide kohta avalikkust ega Riigikogu. Lisaks pole Riigikogu näinud ka ostu-müügi tehingu väärtust ja tingimusi tõendavaid dokumente.

Selline otsus tekitab tõsiseid küsimusi nii läbipaistvuse, riigi strateegiliste huvide kui ka energiajulgeoleku tagamise osas. Avalikkusele jääb arusaamatuks, millistel kaalutlustel loovutati märkimisväärne osa Eesti põlevkivivarudest erafirmale ning miks ei peetud vajalikuks kaasata otsustusprotsessi ei parlamenti ega ühiskonda laiemalt.

Põlevkivi ei ole pelgalt majandusressurss, vaid Eesti üks olulisemaid strateegilisi varasid, millel põhineb suur osa riigi energiatootmisest ja varustuskindlusest. Arvestades, et Eesti Energia on riigiettevõtte ning selle varad kuuluvad sisuliselt Eesti rahvale, peab selliste otsuste tegemine olema maksimaalselt läbipaistev ja põhjendatud.

Lisaks tekitab muret asjaolu, et tehingu väärtusega seotud dokumente varjatakse Riigikogu eest. Ilma selleta ei ole võimalik hinnata, kas riik on saanud oma vara eest õiglast tasu või on tegemist otsusega, mis võib kahjustada Eesti majanduslikke ja strateegilisi huve pikemas perspektiivis. Avalikkusel peab olema selge ülevaade, millise hinnaga ja millistel tingimustel mitmekümne aasta jagu energiavaru on loovutatud.

Tehingut ümbritsev vähene läbipaistvus vähendab usaldust riigi otsustusprotsesside vastu. Kui tegemist on Eesti ühe olulisema loodusvara kasutamise ja tulevikuga, peab info olema avalik ning kontrollitav.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

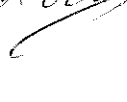

1. Kas te olite teadlik Uus-Kiviõli kaevandusõiguste müügist?
2. Kliimaministerium saatis kirja korruptsioonivastasele erikomisjonile, milles tõi välja, et ei minister ega Kliimaministerium pole antud küsimusega kuidagi seotud. Seejuures on Eesti Energia nõukogus Kliimaministeriumi esindaja. Keda siis käesolev ametnik esindab?

Arupärimine

"04." 05.2026...Nr.1007

3. Kas Kliimaministeeriumi esindaja Eesti Energias ei teavitanud ei Kliimaministeeriumi ega teid käesolevast tehingust?
4. Miks Kliimaministeerium väidab, et antud tehing pole ministeeriumiga seotud, kui energeetika ja varustuskindluse küsimused on antud ministeeriumi pädevuses. Kas need küsimused pole enam ministeeriumi kontrolli all?
5. Kui suur põlevkivi varu on Uus-Kiviõli kaevanduses ning milline on sellise põlevkivi varu väärtus?
6. Meediast on läbi käinud, et Uus-Kiviõli kaevandusõiguste ostu-müügi tehingu väärtus oli 15 miljonit. Kas te olete vastavaid dokumente näinud?
7. Ministeeriumi lobipäevikud näitavad, et te kohtusite VKG esimehe Ahti Asmaniga 25.11.2025, vahetult pärast kaevandusõiguste ümberregistreerimist. Kas kohtumisel oli arutlusel tehingu hind?
8. Kaevandusõiguse müügiga taotleti ka põlevkivi aastase kaevandusmahu suurendamist Uus-Kiviõlis. Miks?
9. Paralleelsest Uus-Kiviõli kaevevälja müügiga on tehtud otsus sulgeda ka Narva kaevandus. Kas need otsused on omavahel seotud?
10. Kuidas need otsused mõjutavad Eesti energiajulgeolekut ja varustuskindlust?
11. Kui mitmeks aastaks on jäänud põlevkivi varusid Estonia kaevanduses?
12. Varustuskindluse eest vastutav Elering tunnistas, et neid ei teavitatud käesolevast tehingust. Kas teie hinnangul on see aktsepteeritav, et varustuskindluse osas polnud käesolevas küsimuses konsultatsioone ei kliimaministeeriumi ega Eleringiga.

Lugupidamisega

Arastassia Kovalenko - Kõlvait
Aleksei Jevgrafov
Vladimir Belobrovtsev
Andrei Korobeinik
Pavel Emelt